

Brukerutvalg sykehjem/hjemmetjeneste

Brukermedvirkning er en forutsetning for å kunne yte gode tjenester. Lovverket gir den enkelte bruker betydelig rettigheter til innflytelse på tjenestene som hun/han mottar. Lovverket gir brukerorganisasjonene rettigheter til innflytelse på tjenestene på systemnivå. Spesielt er dette viktig der brukergruppene har begrenset mulighet til å ivareta sine interesser pga funksjonshemming og sykdom. Ved å involvere både brukerorganisasjoner, ansatte fagpersoner, politikere og den administrative ledelsen i brukerutvalgene, legges det til rette for et samspill, der avklaring av forventninger og tilpasninger skjer på bakgrunn av de ulike partenes unike kompetanse.

Sammensetning

Utvalget består av medlemmer fra aktuelle brukerorganisasjoner, brukere/pårørende, 1 politiker, 1 fra elderrådet, ansattrepresentant og leder av tjenestestedet. Kommunen har sekretærfunksjonen i utvalget. Rådmann deltar på møtene.

Det anbefales at representantene fra brukerorganisasjonene utgjør flertallet i utvalget. Det vil legges til rette for reell brukermedvirkning og bidra til å styrke brukerutvalgenes legitimitet. Seksjonsleder bør ikke ha stemmerett i brukerutvalget, da det er et rådgivende organ ifht leders rolle som linjeleder.

For å sikre kontinuitet og representasjon bør medlemmene velges med personlige vara og for to år av gangen, der halvparten av medlemmene er på valg hvert 2 år. Det bør tilrettelegges for en hensiktsmessig ordning for valg av representanter fra brukerorganisasjonene ved det enkelte tjenestested. Leder skal representere brukerorganisasjonene. Leder av tjenestestedet har ikke stemmerett.

Ansvar og myndighet

Brukerutvalget gir sine råd til seksjonsleder som er ansvarlig for tjenestestedets tjenester, økonomi og personell. Det bør være tungtveiende grunner for at seksjonsleder ikke skal følge brukerutvalgets råd, og dersom dette skjer må det begrunnes. Seksjonsleder må gi jevnlig tilbakemelding på hvordan alle råd og innspill fra brukerutvalget følges opp og på den måten tydelig vise hvordan brukerrådets kompetanse blir benyttet. Dersom et rådgivende vedtak ikke tas til følge, begrunnes dette særskilt. Videre er det en viktig funksjon for å sikre brukermedvirkning og øke kvaliteten på tjenestene, at brukerutvalgene er høringsinstans for rådmannen.

For å fylle sin funksjon og skape legitimitet for sin virksomhet, må alle involverte i brukerutvalgene vise vilje og ha evne til å lytte og verdsette brukernes erfaringer og synspunkter. Alle har rett til å fremme saker.

Organisering av arbeidet

Brukerutvalgene bør ha minst 4 møter hvert år. Dette er et minimum for å kunne følge opp aktuelle saker. Rådmannen vil sikre at møteplanene legges opp ifht gjeldende frister i kommunens årshjul. Møteinnkalling og referat føres i samsvar med beste praksis på området og journalføres og arkiveres i kommunens felles post- og journalsystem. Seksjonsleder er brukerutvalgets sekretær med ansvar for møteinnkalling og referat. Utvalgets leder kan be om at det innkalles til ekstraordinære møter. Saksliste settes opp i samarbeid mellom utvalgets leder og seksjonsleder

Informasjonsspredning

I hvilken grad brukerutvalgene lykkes med sin funksjon, vil avhenge av en systematisk informasjonsspredning og forpliktende dialog med de som de representerer. Informasjon og dialog må skje på tilrettelagte arenaer som imøtegår de ulike gruppens behov.

En egen internettportal med presentasjon av mandat og retningslinjer, det enkelte brukerutvalg og deres arbeid, er hensiktsmessig. Samtidig må all informasjon spres gjennom trykksaker og oppslag på det enkelte sykehjem, for å sikre tilgjengelighet for alle. En egen informasjonsbrosjyre om brukerutvalg vil kunne være av stor nytte. Informasjonsspredning er også en forutsetning for en god rekrutteringen til brukerutvalgene. Det inviteres til åpent informasjonsmøte minst en gang i året.

Saker og oppgaver

Brukerutvalget bør kunne behandle og gi råd og innspill i saker som gjelder alle sider ved enhetens drift og tjenesteproduksjon. Imidlertid bør brukerutvalget ikke behandle saker som gjelder tjenester til enkeltpersoner og personalsaker. Dette kan komme i konflikt med lovverk som regulerer personvern og taushetsplikt. Saker som behandles bør fremmes på prinsipielt grunnlag og knyttes til grupper behov, ikke enkeltpersoner. Utvalgene har også en viktig funksjon som høringsinstans for rådmannen i budsjett og plansaker og andre saker som vedrører tjenestestedet, tjenesteområdet eller tjenestestedets nærområde.

Brukerutvalgene skal behandle, gi råd og være høringsinstans i saker som gjelder:
Organisering, tjenestetilbud, personale, kompetanse, brukermedvirkning og utviklingsarbeid ved tjenestestedet

Bruker- og medarbeiderundersøkelser samt andre aktuelle undersøkelser og vurderinger.

Rapporter fra statlige tilsynsmyndigheter.

Særskilte planer for tjenesten som kommunens Omsorgsplan.

Handlingsprogram med budsjett og årsplan.

Virksomhetsplan.

Årsrapport.

Aktuelle saker som gjelder tjenesteområdet eller nærområdet.

Søke å få til samarbeid med frivillige organisasjoner innenfor definerte oppgaver.

Ta initiativ til, og bidra til planlagte velferds- og trivselstiltak

Årsrapportering

For å sikre en systematisk oppsummering og kunnskapsdeling av brukerutvalgenes arbeid og resultater, bør dette inngå som del av kommunens årsrapporter.

Opplæring

Et eget opplæringsprogram vil kunne bidra til felles forståelse av mandat og retningslinjer, og skape trygghet for den enkelte i utøvelsen av sin rolle utvalget.

Samarbeid og erfaringsutveksling

Brukerutvalgene bør oppfordres til samarbeid og erfaringsutveksling. Dette vil kunne gi økt kompetanse og styrke brukerutvalgenes funksjon. I tillegg foreslår rådmannen at det etableres en årlig brukerutvalgskonferanse. En slik konferanse vil kunne bidra til både erfaringsutveksling og læring og kunne styrke oppslutningen om og statusen til utvalgene.

Evaluering

Brukerutvalgsordningen anmodes å evalueres hvert andre år. Evalueringene vil sikre at mandat og retningslinjer etterleves og identifisere forbedringspunkter. Ved at resultatene legges fram i egen sak for Utvalg for eldrerådet og helse og sosial, gis det mulighet for jevnlig oppdatering av mandat og retningslinjer.

Opprettelse av øvrige brukerutvalg

Mandat og retningslinjer vil kunne gjøres gjeldende for eller tilpasses andre tjenester, der det enkeltvis eller samlet kan være aktuelt å innføre brukerutvalg.